

Jaarverslag van de Historische Vereniging Oud-Gorcum 2019

Bestuur

Het bestuur vergaderde elfmaal in 2019 op de eerste verdieping van 'Dit is in Bethlehem'. Onderwerpen die o.a. zijn besproken: herinrichting museum, aankopen, opslag en conservering van voorwerpen, collectiebeleid, digitalisering deel van de collectie, vernieuwing van de website, financiën, contributie, administratie.

Per 31 december 2019 waren de functies binnen het bestuur als volgt verdeeld:

Voorzitter:	De heer P.H. (Paul) Mulders
Vice-voorzitter:	De heer M. (Michel) den Uijl
Secretaris:	De heer M.C. (Marco) Bekkering
Penningmeester:	De heer W.P. (Wim) Kooiman
Bestuurslid	Mevrouw A. (Anke) van Esch
Bestuurslid Website:	Mevrouw M. (Marleen) Windhorst

De heer Wim Kooiman werd tussentijds bestuurslid.

De ledenadministratie en website werden wederom in 2019 verzorgd door Dhr. J. (Joop) Kuijntjes.

Het rooster van aftreden van het bestuur HVOG na 5 jaar bestuurslidmaatschap is:

2020:	De heer. P.H. (Paul) Mulders
2020:	De heer. M.C. (Marco) Bekkering
2021:	De heer. M. (Michel) den Uijl
2023:	Mevrouw M. (Marleen) Windhorst
2024:	Mevrouw A. (Anke) van Esch
2024:	De heer. W. (Wim) Kooiman

De heer Mulders en de heer Bekkering zijn herkiesbaar.

Overlegstructuren

Er zijn twee gesprekken gevoerd met de wethouder de heer D. van Zanten en de teamleider Dewy de Ronde. De gemeente is beheerder van de collectie van Oud Gorcum in het museum en in de depots. De gemeente gaat voort met de ingezette afspraken met de vereniging op constructieve wijze. Gesprekken verliepen in een open en constructieve sfeer.

- De bruikleenovereenkomst met de gemeente van de collectie loopt tot 2033. We zullen uiterlijk in 2027 hierover gaan spreken, met de uitdrukkelijke opmerking dat er geen gedachte of aanleiding is die een verlenging van de overeenkomst tegenspreekt. Dit is door B&W bekrachtigd in een overeenkomst.
- Er is gesproken over het beheer van de collectie, verplaatsing van de depots naar de ruimte waar nu het regionaal archief zit (met betere klimatologische omstandigheden en betere brandveiligheid).
- Voor de herinrichting van het Gorcums Museum is een projectteam bezig en zijn verdere plannen gemaakt om de collectie beter en ruimer op te kunnen stellen op een hele

verdieping. Door de afwezigheid van een formeel begrotingsbedrag hebben de plannen enige vertraging opgelopen.

- Daarnaast is opnieuw gesproken over verdere digitalisering en het zo toegankelijk maken van de collectie. Het beheer van archiefstukken is ook besproken.

Onze voorzitter heeft regelmatig overleg gehad over aangeboden of aan te schaffen voorwerpen met de heer Rob Kreszner (conservator Gorcums Museum); dat overleg wordt wederzijds op prijs gesteld.

Op basis van de aangenomen erfgoedverordening (bouwwerken) waarin de vereniging een wijziging heeft aan kunnen brengen is de erfgoedadviescommissie aan het werk gegaan en geeft zij verplicht advies bij nieuwbouw en verbouwing in beschermd stadsgezicht en bij gemeentelijke monumenten. Er is eindelijk een lijst vastgesteld met gemeentelijke monumenten.

De aanloop van het werk van de commissie kent nog wat procedurele kinderziektes (zoals het pas in een laat stadium kunnen beschikken over alle informatie). De commissie gaat echter stug door en ijvert voor verandering om eerder te worden betrokken bij plannen, zodat niet enkel achteraf er discussie is over aanpassingen. Soms gaat het om relatief kleine ingrepen m.b.t. kleur, materiaal of detaillering en die kun je beter vooraf bespreken. Het bestuur waardeert de inzet van de commissie, omdat het bijdraagt aan aandacht voor de historische omgeving en de buitenruimte. De (historische) buitenruimte “ is van ons allemaal” en omdat gebouwen lang meegaan is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben.

Leden

In 2019 namen wij afscheid van 16 leden door opzegging en 6 leden door overlijden. We verwelkomden 27 leden nieuwe leden en het ledenaantal bleef dus vrijwel gelijk (nu 609).

Naast de gewone leden telt onze vereniging drie ereleden:

Mevrouw. W. (Wilma) Kreukniet-den Hertog
De heer A.J. (Arnold) Busch
De heer D.C. (Daaf) Pleyte

Het bestuur blijft streven naar een min of meer stabiel ledenaantal, maar vooral naar verbinding, een aantrekkelijk verenigingsleven en actieve deelname van de leden. Het ledenaantal is min of meer stabiel.

Vestingwerkgroep

De Werkgroep Vesting Gorinchem (WVG) is ook dit jaar heel actief geweest. Niet al dat werk is direct zichtbaar, omdat veel tijd gaat zitten in overleg en onderzoek.

Terecht is de werkgroep beloond met de *Waterlinieprijs Stichting Oude Hollandse Waterlinie*, uitgereikt in Gouda. De prijs wordt jaarlijks toegekend voor het beste lokale initiatief ter promotie van de Oude Hollandse Waterlinie.

Een greep uit de activiteiten van de werkgroep:

- Expositie “De polder en de Waterlinie” in molen De Hoop (klein maar fijn).
- Restauratie geschutsbatterij in bastion 2 afgerond onder regie van de werkgroep en in samenwerking met de gemeente.
- Omgevingsvergunningen verkregen voor restauratie VIS-kazemat; sponsoractie voor restauratie; uitvoering graafwerkzaamheden.
- Diverse onderzoeken afgerond met artikelen op de internetsite (Takkenbossen in de strijd, BB, limietpalen MvO, Waterlinie, Grootste vesting, kaart 1842).

- Deelname voorstudie Dijkversterking vestingwal Gorinchem 2022. Verhoogd historisch profiel ingebracht.
- “Walker kanon 80 pond kort” geplaatst in bastion 2 naar idee van de werkgroep.
- Volledige restauratie Ravelijn 1, reliëfabbeelding dijkpost Hercules, reliëfabbeelding batterijen Dalemsesluis in definitief ontwerp van de dijkverbetering. Objecten ingebracht door WVG.
- Deelname en inbreng “Verkeer Visie Gorinchem 2040” (i.v.m. plan voor 7e ingang in de vesting).

Programma

In 2019 organiseerde het bestuur de volgende activiteiten:

- 14 januari: Nieuwjaarsreceptie in het museum met een korte lezing van Aron de Vries over de vrij onbekende en verdwenen Visconservenfabriek Hollandia. Verder een presentatie en korte bespreking van een aantal nieuwe aanwinsten van de vereniging.
- 11 februari: lezing “Portret van een Gorcumer door Rigaud” door Paul Mulders. Presentatie en onthulling van het portret van de Gorcumse regent Abraham van Hoey, geschilderd door de Franse schilder Hyacinthe Rigaud. Het portret is verworven met steun van de Vereniging Rembrandt en de Gemeente Gorinchem.
- 9 maart: excursie naar Den Haag; eerst een rondleiding in groepen door het Nationaal Archief en langs belangrijke documenten van het vaderlands verleden. Na de lunch en een groepsfoto werd de tentoonstelling bekeken in het Haags Historisch museum over Johan van Oldenbarnevelt.
- 8 april: ledenvergadering met voorafgaand een presentatie van Roy Grünwald over de kracht van verhalen.
- 4 mei: kranslegging bij het monument Buiten de Waterpoort.
- 11 mei: excursie in Gorinchem; bezoek aan de depots van de Vereniging.
- 13 mei: lezing “Dr. Salomon Biegel, de beroemde huisarts van Gorinchem” door dhr Gerard Poptie.
- 25 mei was de Vereniging aanwezig met een stand op de openhavendag.
- 9 september: lezing “Gorcumse jongens op de VOC” door Valentine Wikaart.
- 30 september: lezing “verblijven in Kamp Amersfoort tijdens de oorlogsjaren” door Edie Brouwer Gids van Kamp Amersfoort een indrukwekkend verhaal over de algemene historie van het kamp en de omstandigheden in de oorlogsjaren.
- 3 oktober: kranslegging bij monument van 3 oktober bij de Grote Kerk.
- 11 oktober: “Tocht van vrees en hoop” in Amersfoort; deelname aan een stille tocht ter herdenking van het wegvoeren van meer dan 1.400 gevangenen, waaronder 42 Gorcumse jongens en mannen uit Kamp Amersfoort naar concentratiekamp Neuengamme in 1944; precies 75 jaar geleden. Wij waren vereerd dat onze Burgemeester Mevrouw Melissant hierbij aanwezig wilde zijn.
- 11 november: lezing “Prenten van Gorcum” door Boudewijn Verhoef. De verzamelaar vertelt zelf over zijn uit de hand gelopen liefhebberij en hoe hij in de loop der jaren prenten vond en kon verwerven.

Publicaties

- Als jaarboek kwam uit “Wonen en werken in Gorinchem”. Mede dankzij onze vrijwilligers werd dit boek rondgebracht naar de leden evenals het programma.
- Daarnaast was er een bijzondere en eenmalige uitgave “Gorcum, oude prenten, nieuwe verhalen”; een mooi uitgevoerd boek met verzamelde prenten uit de collectie van Boudewijn Verhoef, voorzien van 46 verhalen door 45 Gorcumers en één Wourkummer. Leden konden/kunnen één exemplaar van dit boek korting van €10,- aanschaffen voor € 14,95. Het bleek een ideaal cadeau te zijn voor mensen die betrokken zijn bij Gorcum.

Activiteiten

Door middel van gesprekken, brieven, persberichten en het deelnemen aan overleg zette het bestuur zich in voor de continuering van het beheer en de tentoonstelling van de collectie van de vereniging.

Collectie aanwinsten

Na een bruikleen van maanden (en maanden onderzoek) en onderhandelingen verwierf de Vereniging van een kunsthandelaar in Frankrijk het portret van Abraham van Hoey, geschilderd door Hyacinthe Rigaud. Dit is het enige portret dat van deze schilder in Nederland aanwezig is met financiële ondersteuning van de Vereniging Rembrandt en de Gemeente Gorinchem

Verder verwierf de Vereniging in 2019:

- een kepie (militair hoofddeksel) van een Gorinchemse militair;
- scheepsglasraam van Wigo Van Wingerden;
- verslag van de belevenissen van vluchtelingen voor de Pruisen uit 1787;
- een boekje Ode aan Van de Capelle uit 1788;
- briefkaarten met foto's van dr Biegel;
- foto's van de aanleg van het van Andelpark;
- een grote aquarel van Buiten de Waterpoort;
- een staand horloge; schenking van dhr Piet van Mook;
- de originele voorkant van een oude uitgave van het blad "Panorama";
- Een gedichtenbundel van Albertina Kehler; Geschonken door Maurice Visser
- een papieren beursaandeel "Van Heuff";
- een zilveren suikerstrooilepel;

Opgemerkt kan nog worden, dat wij af en toe spontaan documenten of afbeeldingen aangeboden krijgen of dat mensen ons attent maken op mogelijk historisch interessante zaken. Het bestuur stelt dat zeer op prijs en draagt sterk bij tot de doelstelling van de vereniging.

